

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра економіки підприємства та інвестицій
Matey Bel University in Banska Bystrica (Словаччина)
Polsko-Ukraińska Izba Gospodarcza (Польща)
New Horizons Relocation Ltd British Council accredited agency (Велика Британія)
Ukrainian Women Organization of O. Basarab (Канада)
ІТ компанія SoftServe (Україна)
Інститут регіональних досліджень НАН України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Київський національний економічний університет
Фінансовий портал ІНВЕСТИЦІЇ орг.

***Матеріали IV Міжнародної науково-практичної
конференції (Львів, 18–19 травня 2017 р.)***

*До 200-ліття Національного університету
“Львівська політехніка”*

***Проблеми формування та розвитку інноваційної
інфраструктури: виклики постіндустріальної
економіки***

УДК: 330.341.1:316.324.8] (063)

П 781

Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції “Проблеми формування та розвитку інноваційної інфраструктури: виклики постіндустріальної економіки”, Львів, 18–19 травня 2017 р. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM).

ISBN 978-966-941-053-5

У збірнику висвітлюються проблеми формування та розвитку інноваційної інфраструктури в Україні. Розглядаються вимоги, реалії та можливості інноваційної інфраструктури на національному та регіональних рівнях. Подаються дослідження щодо вирішення проблем розвитку інноваційного середовища та використання міжнародного досвіду і співпраці у розвитку інноваційної інфраструктури, проблеми формування конкурентного фахівця для постіндустріальної економіки.

УДК: 330.341.1:316.324.8] (063)

***Матеріали подано в авторській редакції
Відповідальний за випуск професор Козик В. В.***

***Висловлюємо подяку всім спонсорам за сприяння
в організації та проведенні конференції***

ISBN 978-966-941-053-5

© Національний університет
“Львівська політехніка”

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОЗДАТНОГО ФАХІВЦЯ В ПОСТІНДУСТРІАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ

©Ціжма О.А., 2017

Прискорення темпів розвитку ринкових відносин в Україні зумовили збільшення попиту серед населення на окремі спеціальності, а порушення балансу між розвитком ринку освітніх послуг і ринку праці призвели до надмірної його насиченості певними фахівцями. Негативно на дану ситуацію впливає неусвідомлений вибір майбутньої професії молоддю, через що існує незбалансованість у системі реалізації їх трудового потенціалу, що сприяє збільшенню пропозиції фахівців певного профілю при різкому її зменшенні за іншими напрямками підготовки.

Крім того система структурних зрушень в економіці України неможлива без підготовки трудового потенціалу з відповідним рівнем кваліфікації, адаптованого до вимог сучасного інноваційного суспільства. Насамперед, це стосується поліпшення якісних характеристик молоді, яка традиційно відноситься до однієї з найбільш вразливих соціальних верств населення.

Конкурентоспроможність працівника — це відповідність якості робочої сили потребам ринку, можливість перемагати в конкуренції на ринку праці, тобто повніше, порівняно з іншими кандидатами задовольняти вимоги роботодавців за рівнем знань, умінь, навичок, особистих рис [1].

Аналіз існуючих досліджень (Б. Богиня, А. Колот, М. Кримова, А. Крисоватого, Е. Лібанова, Л. Лісогор, Д.Мельничук, В. Петюх, О. Портної, М. Семикіна, Р. Чорного С. Юрія та ін.) показав, що більшість науковців застосовуючи концепції та стратегії у сфері праці розглядають трудовий потенціал як товар, при цьому не беруть до уваги особливості концепції людського капіталу та сучасні тенденції фінансування та формування нового типу економіки, заснованої на знаннях. Концепція людського капіталу передбачає постійний людський розвиток, навчання протягом всього життя, надбання нових, знань, вмінь, підтримку здоров'я та належного рівня життя. Проте, слід зазначити, що розвиток є неможливим без матеріальних та нематеріальних інвестицій. Так само і формування конкурентоспроможного фахівця є неможливим без його фінансового забезпечення. Саме тому, визначаючи процес становлення конкурентоспроможності сучасного фахівця, слід враховувати роль і вплив фінансового забезпечення у даному процесі.

Зважаючи на вищезазначені аспекти формування конкурентоспроможного фахівця можна стверджувати, що запропоновані автором [2] складові моделі розвитку конкурентоспроможного фахівця на ринку праці безпосередньо впливають на формування конкурентних переваг особистості, її професійне, кар'єрне зростання та майбутній рівень доходу.

Першим структурним елементом моделі розвитку конкурентоспроможного фахівця є етап формування який включає в себе фазу становлення та фазу інвестування. Основною метою яких є професійне та життєве самовизначення індивіда, через її ціннісні орієнтири та життєві пріоритети, визначити і розвинути існуючі здібності, що в майбутньому впливатимуть на професійний вибір.

Основним критерієм переходу від першої фази (становлення) до фази інвестування є визначення майбутньої професії, що особа бажає отримати. саме професійна орієнтація та органи, які безпосередньо надають ці послуги. На інвестиційній фазі, на основі професійного та життєвого самовизначення відбувається безпосереднє оволодіння обраною професією, першим кроком якого є вибір навчального закладу для отримання освіти, на вибір якого в основному впливають такі чинники, як місце проживання, територіальна віддаленість навчального закладу, існуючий ліцензійний обсяг набору і кількість бюджетних місць, вартість навчання та престижність вузу, друзі, знайомі з кола студентів. Особливістю другої фази є те, що процес навчання повинен бути безпосередньо прив'язаний

до структури попиту на ринку праці, враховувати наперед перспективні вимоги роботодавців, оскільки процес старіння знань є доволі швидким.

Другим етапом в житті фахівця є фаза реалізації, на якій починається безпосередня професійна діяльність особистості, що забезпечує певний рівень доходу та суспільного визнання. Ключовою стадією цієї фази є вихід на ринок праці, де відбувається конкурентна боротьба між однорідними фахівцями за отримання найвигіднішого робочого місця та можливість реалізувати свій трудовий потенціал. Найчастіше це змагання призводить до подальшого просування в рамках фази реалізації, але в окремих випадках у зв'язку з нездатністю конкурувати з іншими, або ж невідповідністю структури знань, вмінь та навичок потребам роботодавців, фахівець змушений повертатись до інвестиційної фази з метою отримання нових конкурентних переваг. Тому цей етап є ключовим у визначенні конкурентоспроможності фахівця та ефективності попередніх фінансових інвестицій [2].

Такі важливі аспекти становлення затребуваного та конкурентоздатного фахівця на ринку праці неможливі без належного фінансового забезпечення його процесу навчання, донавчання, реалізації своїх здібностей. Проте взаємодія ринку надання освітніх послуг та ринку праці практично відсутня. Прогностичні оцінки затребуваності у висококваліфікованих кадрах не забезпечують потреб ринку праці. Основною проблемою є те, що більшість роботодавців природньо не здатні передбачити власні кадрові потреби. Натомість дані служб зайнятості фіксують потреби ринку в поточному проміжку часу, а не в перспективі. На певні точніші прогнози, що стосуються потреб у фахівцях здатні лише великі корпорації, які, наприклад, тримають першість в якомусь секторі економіки чи є важливими у промисловості регіону[3].

Незважаючи на вже порівняно великий відрізок часу, що минув від становлення незалежності нашої держави, важко дається перехід від планового мислення до сучасного ринкового розуміння розподілу ресурсів. Сучасний світ мінливий, а отже, невизначений у сфері регулювання людського капіталу на ринках праці. У процесі залучення вітчизняного виробництва до сучасного конкурентного середовища міжнародної економіки більшість вітчизняних виробників і роботодавців не завжди можуть передбачувати та замовити необхідну структуру трудового ресурсу. Цим також мала б займатися і держава не тільки на рівні загального ринку праці, але й у секторах, які є стратегічно-важливими для розвитку держави [4].

На основі проведеного дослідження можна визначити, що конкурентоспроможність фахівця, його розумові здібності та якісне фінансове забезпечення, є багатогранною категорією, яка включає в себе широке коло складових та формується під впливом як особистісних, так і загальнонаціональних чинників. Також, слід відзначити, що основні конкурентні переваги фахівця закладаються саме в системі освіти та формуються під її впливом протягом всього життя. Не зважаючи на те, що професійно-технічна освіта обмежена фінансовими можливостями при підготовці конкурентоспроможних фахівців з робочих професій, вирішенню цієї проблеми треба приділяти більше уваги вже на стадії зарахування абітурієнтів на навчання.

1. Грішнова О.А. Молоді спеціалісти на ринку праці: проблеми конкурентоспроможності та працевлаштування [Електронний ресурс] / О. А. Грішнова, А. Є. Самарцева // Соціально-трудова відносина: теорія та практика : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана" ; редкол.: А. М. Колот (голова) [та ін.]. – Київ: КНЕУ, 2012. – № 1. – С. 28–35. – Режим доступу: <http://http://primat.org/FILES/statia.pdf>.

2. Медведь В. В. Основи формування конкурентоспроможності фахівця: чинники, складові, критерії [Електронний ресурс] /В. В. Медведь // – Режим доступу: http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/metod_upr_osvit/v_7/9.pdf.

3. Митин Е. А. Компонентная модель формирования конкурентоспособности будущего специалиста [Електронний ресурс] / Е. А. Митин// //Научно-теоретический журнал «Ученые записки университета имени П. Ф. Лесгафта», 2 (48) – 2009 г., – НГУ им. П. Ф.Лесгафта, Санкт-Петербург, 2010 г. – С. 51-55. – Режим доступу: <http://elibrary.ru/item.asp?id=11914673>.

4. Кримова М. О. Компетентнісна основа освітньої системи України та її роль в формуванні конкурентоспроможності фахівця / М. О. Кримова // Вісник Донецького ун-ту. – Донецьк : ДонНУ. – 2011. – Т. 1. – С. 89–91.